

فهرست الفبایی کلمات قرآنی

شماره درس	معنی	کلمه	شماره درس	معنی	کلمه
۴	قطعاً	إِنَّ	۱۷	ایمان آوردیم	أَمَنَّا
۷	من	أَنَا	۱۲	ایمان آوردند	آمَنُوا
۱۷	تو	أَنْتَ	۱۲	ایمان بیاورید	آمِنُوا
۷	شما	أَنْتُمْ	۹	نشانه‌ها	آیَات
۱۰	نازل کرد	أَنْزَلَ	۴	تقوا پیشه کنید	إِتَّقُوا
۱۰	نازل کردیم	أَنْزَلْنَا	۱۲	باداش	أَجْر
۱۷	پیروز کن	أَنْصُرْ	۵	یکتا، یگانه	أَحَدٌ، وَاحِدٌ
۱۳	بنگرید	أَنْظُرُوا	۱	برادر	أَخٌ، أَخَا
۸	فقط	إِنَّمَا	۱۵	هنگامی که	إِذْ
۶	رودها	أَنْهَارٌ	۸	هنگامی که	إِذَا
۱۱	به	بِـ	۱۲	یاد کنید	أَذْكُرُوا
۹	بینا	بَصِيرٌ	۱۶	اجازه	إِذْنٌ
۶	جاری است	تَجْرِي	۱۷	مورد رحمت قرار بده	إِرْحَمْ
۶	زیر	تَحْتِ	۱۳	فرستاد	أَرْسَلَ
۱۱	اطمینان می‌یابد	تَطْمَئِنُّ	۱	زمین	أَرْضٌ
۱۷	می‌پرستید	تَعْبُدُونَ	۱۱	یاران، اهل	أَصْحَابٌ
۹	انجام می‌دهید، عمل می‌کنید	تَعْمَلُونَ	۴	بپرستید	أَعْبُدُوا
۱۳	آمد	جَاءَ	۶	پناه می‌برم	أَعُوذُ
۱۷	دوزخ	جَحِيمٌ	۱۵	بیمارز	رِاغِفِرٌ
۱	قرار داد	جَعَلَ	۱۷	گام‌ها	أَقْدَامٌ
۶	باغ‌ها	جَنَّاتٌ	۱	به پا دارید	أَقِيمُوا
۱۱	بهشت	جَنَّةٌ	۵	جز، مگر	إِلَّا
۱۶	تا	حَتَّى	۱۴	که، کسی که	الَّتِي
۱۶	نیکی	حَسَنَةٌ	۱۵	کسی که	الَّذِي
۸	با حکمت، کاردان	حَكِيمٌ	۸	کسانی که	الَّذِينَ
۳	ستایش	حَمْدٌ	۵	خدا، معبود	إِلَهٌ
۵	زنده	حَيٌّ	۲	به سوی	إِلَى، إِلَيْهِ
۹	آگاه	خَبِيرٌ	۹	کار، فرمان	أَمْرٌ

ادامه‌ی فهرست الفبایی کلمات قرآنی

شماره درس	معنی	کلمه	شماره درس	معنی	کلمه
۱۴	بندگان	عِبَاد	۳	خلقت، آفرینش	خَلَقَ
۹	بنده	عَبْدٌ	۶	آفرید	خَلَقَ
۸	شکست‌ناپذیر	عَزِيزٌ	۱۶	خوب، بهتر، بهترین	حَیْرٌ
۲	بر	عَلَى، عَلَیْهِ	۱۴	خانه	دَارٌ
۱۲	انجام دادند	عَمِلُوا	۱۱	یاد	ذَكَرَ
۸	از	عَنْ	۱۵	گناهان	ذُنُوبٌ
۴	نزد	عِنْدَ	۱۴	دلسوز	رَثْوَفٌ
۷	مهربان	عَفْوَرٌ	۱۴	دیدنی	رَأَيْتَ
۹	پس	فَ	۱	پروردگار	رَبٌّ
۷	نیازمندان	فُقَرَاءٌ	۵	بخشنده	رَحْمَنٌ
۵	در	فِي	۵	مهربان	رَحِيمٌ
۱	گفت	قَالَ	۷	روزی	رَزَقَ
۳	قبل از، پیش از	قَبْلَ	۸	روزی داد	رَزَقَ
۱۳	قطعاً	قَدْ	۷	فرستاده	رَسُولٌ
۱۰	توانا	قَدِيرٌ	۱۱	درخواست‌کننده	سَائِلٌ
۵	بگو	قُلْ	۳	تسبیح کن	سَبِّحْ
۸	دل‌ها	قُلُوبٌ	۱۰	آسمان	سَمَاءٌ
۲	تو، ت	كَ	۳	آسمان‌ها	سَمَاوَاتٌ
۱۲	بزرگ	كَبِيرٌ	۹	شنوا	سَمِيعٌ
۸	بسیار	كَثِيرٌ	۱۳	بگردید	سَيَرُوا
۱۷	کافر شدند	كَفَرُوا	۵	درمان	شِفَاءٌ
۲	شما، تان	كُمُ	۱۰	چیز	شَيْءٌ
۱۳	چگونه	كَيْفَ	۱۲	کارهای شایسته	صَالِحَاتٌ
۱۰	برای	لِ	۵	سینه‌ها	صُدُورٌ
۵	نه، نیست	لَا	۱	نماز	صَلَاةٌ
۱۶	شب	لَيْلٌ، لَيْلَةٌ	۱۵	گمراهی	ضَلَالٌ
۶	زنان باایمان	مُؤْمِنَاتٌ	۸	پرندگان	طَيْرٌ
۴	مؤمنان، افراد باایمان	مُؤْمِنِينَ	۱۲	تاریکی‌ها	ظُلُمَاتٌ

ادامه‌ی فهرست الفبایی کلمات قرآنی

شماره درس	معنی	کلمه	شماره درس	معنی	کلمه
۶	هدایت	هُدًى	۶	آن چه	ما
۱	این	هَذَا	۱۰	آب	ماء
۱۴	این	هَذِهِ	۱۳	جایگاه	مَأْوًى
۳	آن‌ها	هُمَّ، هِمْ	۱۳	روشن	مُبِين
۳	او	هُوَ	۶	افراد بانقوا	مُتَّقِينَ
۱۴	هوا و هوس	هَوًى	۱۴	گناه کاران	مُجْرِمُونَ
۱	من، مَ	ى	۱	با	مَعَ
۷	ای	يا، يا أَيُّهَا	۳	آمزش	مَغْفِرَةً
۱۳	امر می کند	يَأْمُرُ	۱۳	تکذیب کنندگان	مُكَذِّبِينَ
۳	اندیشه می کنید	يَتَفَكَّرُونَ	۲	از	مِنَ
۱۲	خارج می کند	يُخْرِجُ	۱۱	کار ناپسند	مُنْكَرٌ
۱۰	روزی می دهد به	يَرْزُقُ	۳	ما	نا
۱۴	می خواهند	يُرِيدُونَ	۱۱	آتش	نار
۱۴	می خواهد، بخواهد	يَشَاءُ	۴	مردم	ناس
۶	می داند	يَعْلَمُ	۱۶	نازل کرد	نَزَّلَ
۱۵	می آموزد	يَعْفِرُ	۴	پیروزی، یاری	نَصْرٌ
۱۷	می گویند	يَقُولُونَ	۱۶	روز	نَهَارٌ
۱۴	تکذیب می کند	يُكَذِّبُ بِـ	۱۲	سرپرست	وَلِيٌّ
۱۵	روز	يَوْمٌ	۴	او، آن، سَش	ه
			۳	آن، سَش	ها

پیوست ها

پیوست شماره یک:

«دستور العمل ارزشیابی از درس قرآن در پایه‌های اول و دوم ابتدایی»

شماره: ۲۴/۱۳۹۰/۳۳
تاریخ: ۲۵/۷/۸۳
ایستادگاری

باسمه تعالی

وزارت آموزش و پرورش
مدیریت آموزش متوسط و ابتدایی و آموزش
دفتر ارزشیابی تحصیلی و تربیتی

وزارت آموزش و پرورش

کمیته بررسی
بندنامه‌های مشاوران معلمان محترم
و ادعای مجری
استان: رئیس سازمان، معاون آموزش متوسط و
ابتدایی
شهرستان: نماینده تربیتی
و ادعای آموزشی، رابطان آموزش دوره
ابتدایی
معاونت: کتبخانه، دراستان: کمیته مستندسازی
کد: ۲۴/۱۳۹۰/۳۳ ص ۹

به: سازمان آموزش و پرورش استان

با سلام و احترام

دستورالعمل چگونگی ارزشیابی از درس قرآن پایه اول و دوم دوره
ابتدایی جهت اطلاع و اقدام لازم به پیوست ارسال می‌گردد.

حسین احمدی

مدیر کل دفتر ارزشیابی تحصیلی و تربیتی

برداشت: کارشناسان دبستان ابتدایی

تهران - خامنه‌ای: دبستان شهید بهرمانی (میدان شامی) - ساختمان شماره ۵ وزارت آموزش و پرورش - معاونت آموزش متوسط و

ابتدایی - دفتر ارزشیابی تحصیلی و تربیتی - تهران - مطبوعه: شماره ۱۳۳۶-۱۵۸۱۵

بسمه تعالی

«دستورالعمل ارزش‌یابی از درس قرآن پایه اول و دوم ابتدایی»

شورای عالی آموزش و پرورش در جلسه‌ی ۶۷۷ مورخه ۸۱/۶/۷ آموزش درس قرآن را در پایه اول و دوم ابتدایی به تصویب رساند. در این مصوبه علاوه بر تصویب ساعات درس قرآن در جدول هفتگی دروس این دو پایه، برنامه‌ی درس قرآن شامل اهداف، اصول، روش تدریس و ارزش‌یابی و پاره‌ای از ملاحظات دیگر نیز به تصویب رسیده است که طی نامه‌ی شماره ۱۲۰/۲۵۵۶/۸ مورخ ۸۱/۶/۱۰ از سوی مقام عالی وزارت جهت ابلاغ شده است. در آخرین تبصره بخش ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی این مصوبه مقرر شده است که ارزش‌یابی درس قرآن در پایه اول و دوم ابتدایی به صورت کیفی و توصیفی است.

«چگونگی ارزش‌یابی کیفی و توصیفی از درس قرآن در پایه اول و دوم ابتدایی به شرح ذیل می‌باشد»:

الف - تعاریف

- ۱- بخش خوانی:** دانش‌آموز، کلمه و یا عبارات قرآنی را بخش بخش و با مکث مختصر بین هر بخش می‌خواند.
- ۲- شمرده خوانی:** دانش‌آموز، عبارات و آیات قرآنی را بخش بخش و بدون مکث بین هر بخش می‌خواند.
- ۳- روان خوانی:** دانش‌آموز، عبارات و آیات قرآنی کتاب درسی خود را بدون مکث و روان می‌خواند.
- ۴- اشتباه کم:** دانش‌آموز، در یک پرسش یا آزمون حدود یک پنجم (۲۰٪) کلمات را اشتباه می‌خواند.
- ۵- اشتباه متوسط:** دانش‌آموز، در یک پرسش یا آزمون بین یک پنجم تا دو پنجم (۲۰ تا ۴۰٪) کلمات را اشتباه می‌خواند.
- ۶- اشتباه فراوان:** دانش‌آموز، در یک پرسش یا آزمون بیش از دو پنجم (بیش از ۴۰٪) کلمات را اشتباه می‌خواند.
- تبصره:** چنانچه دانش‌آموز خودش و یا با تذکر معلم، کلمه اشتباه خوانده شده را تصحیح کند، غلط محسوب نمی‌شود.
- ۷- قرائت تقریباً شبیه نوار:** دانش‌آموز، سوره‌های قرائت شده در نوار آموزشی را با نظم نسبی و آهنگی تقریباً نزدیک به آهنگ نوار می‌خواند.
- ۸- حفظ نسبی:** یعنی دانش‌آموز بتواند با یک یا دو بار یادآوری معلم یا مراجعه به کتاب درسی، سوره‌ی مورد نظر را از حفظ بخواند.

ب - انتظارات

هر چند که تعدادی از دانش‌آموزان، در آموزش قرآن، توفیقات کافی پیدا می‌کنند، ولی هر دانش‌آموزی که به توانایی‌های زیر به میزان مشخص شده دست یابد، حداکثر امتیاز مورد نظر را کسب خواهد کرد.

۱- روخوانی: دانش‌آموز بتواند کلمات و عبارات قرآنی کتاب را به صورت بخش بخش یا شمرده بخواند و در صورت اشتباه خواندن کلمات، اشتباهات او به میزان کم باشد.

۲- پیام قرآنی: دانش‌آموز بتواند مفهوم قرآنی را با زبان کودکانه بیان کند و یا نمونه‌هایی از مصادیق آن را بگوید. نیاز نیست دانش‌آموز متن پیام یا ترجمه‌ی آن را از حفظ باشد، بلکه می‌تواند با خواندن پیام قرآنی و ترجمه آن از روی کتاب و دیدن تصاویر مربوطه، مفهوم پیام را به اختصار به زبان کودکان بیان کند.
مثال:

پیام قرآنی: **وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا**

اگر دانش‌آموز پس از خواندن متن پیام قرآنی، هر یک از مطالب زیر و یا چیز دیگری شبیه به این‌ها را بگوید صحیح است و کفایت می‌کند.

– ما باید به حرف پدر و مادر خود گوش کنیم.

– ما نباید پدر و مادر خود را اذیت کنیم.

– من در خانه به پدر و مادر خود کمک می‌کنم.

و ...

۳- قرائت سوره‌ها: دانش‌آموز در جمع خوانی سوره‌های کتاب مشارکت بکند.

۴- حفظ سوره: دانش‌آموز در آیه دوم، چهار سوره از سوره‌های کتاب را به طور نسبی از حفظ بخواند.

۵- بیان داستان: دانش‌آموز، می‌تواند داستان‌های کتاب را به طور اجمال و به کمک تصاویر کتاب و یا بدون آن‌ها به زبان کودکانه بیان کند.

پ - نحوه‌ی ارزش‌یابی کیفی

در طی هر نیم سال، آموزگار از هر دانش‌آموز حداقل دو بار با توجه به چک لیست (جدول شماره ۲)، پرسش می‌کند و میزان توانایی او را در یکی از سه سطح (د - ن - ا) سنجیده و ثبت می‌کند.

هر یک از این نمادها به شرح زیر، بیانگر سطح توانایی دانش‌آموز است:

د = در حد انتظار

ن = نزدیک به حد انتظار

ا = احتیاج به تلاش بیشتر

چگونگی تعیین سطوح مختلف هریک از موضوعات ارزش‌یابی در درس قرآن در جدول شماره (۱) توضیح داده شده است.

آموزگار پس از هر پرسش، سطح توانایی هر دانش‌آموز را، روبه‌روی اسم او در ستون مربوط به پرسش به عمل آمده، ثبت می‌کند (جدول شماره ۲).

ت - چگونگی ارزش‌یابی نهایی وضعیت دانش‌آموزان در پایان هر نیم‌سال

آموزگار با توجه به ارزش‌یابی مستمر و تلاش و مشارکت هر دانش‌آموز در فرآیند یادگیری نظر نهایی خود را ارائه می‌کند.

در صورتی که ارزیابی از دانش‌آموز نشانگر رشد و پیشرفت تحصیلی او باشد، بالاترین سطح پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز به عنوان ارزیابی نهایی از او در کارنامه ثبت می‌شود و در صورتی که سطح پیشرفت دانش‌آموز در طول نیم‌سال دارای نوسان باشد، آموزگار با شناخت خود از دانش‌آموز و سطوح کسب شده، وضعیت او را مشخص کرده و سطح مورد تشخیص خود را برای این دانش‌آموز در کارنامه او ثبت می‌کند و در صورت تردید می‌تواند به صورت غیرمستقیم از قسمت‌هایی که لازم است از او پرسش نموده تا با اطمینان بیشتری وضعیت او را مشخص نماید.

دو نکته‌ی مهم

- ۱- با توجه به این که تحقق اهداف برنامه درسی آموزشی قرآن از اهمیت برخوردار است لذا انتظار می‌رود آموزگاران محترم ضمن توجه و اهتمام کافی به این درس، عمده توجه خویش را در جهت علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به قرآن و معارف قرآنی قرار می‌دهند.
- ۲- تشخیص پیشرفت و رشد و همچنین ارزش‌یابی نهایی در مورد هر یک از معیارها و شاخص‌ها به عهده آموزگار محترم است.

جدول شماره «۱»

جدول ارزش‌یابی درس قرآن پایه‌های اول و دوم دوره ابتدایی

احتیاج به تلاش بیش‌تر (۱)	نزدیک به انتظار (ن)	در حد انتظار (د)	حدود موضوع	ردیف
بیش‌تر بخش‌های کلمات یا عبارات‌های قرآنی کتاب را غلط می‌خواند	کلمات و عبارات‌های قرآنی کتاب را به صورت بخش‌بخش ولی با مکث و برگشت می‌خواند	کلمات و عبارات‌های قرآنی کتاب را به صورت بخش‌بخش یا شمرده می‌خواند	روخوانی	۱
	پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب می‌خواند ولی در درک خود از پیام مشکل دارد	پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب می‌خواند و درک خود را از آن بیان می‌کند	پیام قرآنی (ویژه دوم ابتدایی)	۲
	در جمع‌خوانی سوره‌های کتاب مشارکت جدی ندارد	در جمع‌خوانی سوره‌های کتاب مشارکت می‌کند	قرآنت	۳
هیچ سوره‌ای را حتی به طور نسبی از حفظ نمی‌خواند	دو سوره از چهار سوره‌ی مورد نظر را به طور نسبی از حفظ می‌خواند	چهار سوره‌ی حمد، توحید، ناس و عصر را به طور نسبی از حفظ می‌خواند	حفظ سوره (ویژه دوم ابتدایی)	۴
	داستان را ناقص بیان می‌کند	داستان را به طور اجمالی به کمک تصاویر کتاب به زبان کودکان بیان می‌کند	داستان	۵

امتیاز نهایی	بیان داستان				حفظ سوره (ویژه دوم ابتدایی)				قرائت				پیام قرآنی (ویژه دوم ابتدایی)				روخوانی				مردیف
۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	۴	۳	۲	۱	نویسندگانش	
																				نام و نام خانوادگی	

پیوست شماره دو:

«مصوبه‌ی شورای عالی آموزش و پرورش درباره‌ی برنامه‌ی آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی»

شماره: ۱۲-۲۵۵۶/۸۰۰۴
تاریخ: ۱۳۸۱/۶/۱۰
بیمب-۵-۵۰۰۰

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

شورای عالی آموزش و پرورش

پایه ابتدایی

رای صادره در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۶/۷
اصلاح جدول مواد درسی پایه اول و دوم ابتدایی و برنامه آموزش قرآن

شورای عالی آموزش و پرورش مقرر می‌دارد:

۱- ارسال تحصیلی ۸۱-۸۲ درس قرآن در پایه‌های اول و دوم ابتدایی به صورت رسمی اجرا شود و جدول مواد درسی پایه‌های مذکور مصوب پانصد و هفتاد و هفتمین جلسه شورا مورخ ۷۳/۵/۱۳ به شرح زیر اصلاح شود:

پایه تحصیلی	قرآن	تعلیمات دینی	تعلیمات اجتماعی	تعلیمات علمی	مواد درسی				
					فارسی	ریاضیات	علوم تجربی	هنر	مدرسه
اول ابتدایی	۱	-	-	-	۱۱	-	۵	۳	۲
دوم ابتدایی	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۵	۳	۲

نمونه - سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی موظف است، حجم کتابهای درسی (فارسی و تعلیمات دینی) پایه‌های اول و دوم ابتدایی را با تعداد جلسات تدریس آنها متناسب کند.

۲- اصول حاکم اهداف و سرفصل‌های آموزش قرآن تدریس و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و همچنین ملاحظات اجرایی در برنامه‌ی جدید آموزش قرآن شرح پیوست خواهد بود.

موضوع اصلاح جدول مواد درسی پایه‌های اول و دوم ابتدایی و برنامه آموزش قرآن در پایه‌های مذکور در شصت و هفتمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۶/۷ به تصویب رسید. صحیح است به اجرا گذاشته شود.

مرتضی حاجلی
رئیس شورای عالی آموزش و پرورش

رونوشت جهت استحضار معاون محترم آموزش عمومی و امور تربیتی ارسال می‌شود. خواهشمند است دستور فرمایند به ادارات، دفاتر و مراجع ذربیط ابلاغ شود.

هادی عزیززاده
دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش

گیرندگان رونوشت:

جهت اطلاع معاونت محترم آموزش و پرورش نظری و مهارت‌های سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی / برنامه ریزی و منابع انسانی / مشارکتهای مردمی / پشتیبانی / تربیت بدنی و تندرستی / حقوقی و امور مجلس / سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور / سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان / دفتر وزارتی / دفتر بازرسی و پاسخگویی به شکایات / اداره کل روابط عمومی / کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی / انجمن سوادآموزی / سازمان بازرسی کل کشور / پژوهشکده تعلیم و تربیت / انجمن اولیاء و مربیان / روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران.

اصول حاکم بر آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی

- ۱- توجه جدی به موضوع «انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن» در تمام موارد اعم از تعیین اهداف، محتوا، روش‌های تدریس و شیوه‌های ارزش‌یابی.
- ۲- تعیین اهداف درس قرآن براساس اهداف آموزشی و پرورشی دوره‌ی ابتدایی (مصوب شورای عالی آموزش و پرورش).
- ۳- رعایت جامعیت آموزش قرآن با تأکید بر آموزش روخوانی و روان‌خوانی قرآن.
- ۴- لحاظ کردن اهداف مشترک دوره‌ی ابتدایی در اهداف درس قرآن و توجه به ارتباط درس قرآن با سایر دروس.
- ۵- تأکید بر سهل‌الوصول بودن اهداف، محتوا، روش‌های تدریس و شیوه‌های ارزش‌یابی، با در نظر گرفتن اصول روان‌شناسی یادگیری.
- ۶- جذاب و دلپذیر بودن محتوا و روش‌های تدریس، با تأکید بر استفاده از هنر برای دستیابی هرچه بیشتر به پیامدهای عاطفی آموزش.
- ۷- تناسب محتوای آموزش با نیازها و علایق و توانایی دانش‌آموزان.
- ۸- تأکید بیش‌تر بر مهارت‌های عملی (در قیاس با دانش نظری) به‌ویژه مهارت‌های سمعی و بصری.
- ۹- انعطاف‌پذیری روش‌های تدریس با در نظر گرفتن شرایط مختلف.
- ۱۰- تأکید بر الگوگیری در آموزش قرائت قرآن.
- ۱۱- مبتنی بودن آموزش روخوانی بر سیر سوادآموزی فارسی و استفاده از رسم‌الخط شبیه به خط فارسی.
- ۱۲- کلمات و ترکیبات قرآنی که برای آموزش روخوانی براساس سیر سوادآموزشی انتخاب می‌شود باید حتی‌الامکان در کتاب درسی به نحوی ارائه شود که ارتباط آن‌ها با آیات قرآن احساس شود.
- ۱۳- اولویت دادن به روش‌های فعال تدریس و کار گروهی دانش‌آموزان.

- ۱۴- استفاده از فناوری آموزشی متناسب با قداست و شأن قرآن کریم.
- ۱۵- ضرورت آموزش قرآن از زبان آموزگار پایه.
- ۱۶- ارتقاء توانایی آموزگاران با استفاده از شیوه‌های متنوع و مؤثر.
- ۱۷- استفاده از زمان و فضای مناسب برای آموزش قرآن.
- ۱۸- ضرورت استمرار آموزش قرآن و رعایت تعدد و فاصله‌ی جلسات تدریس در طول هفته.
- ۱۹- تخصیص مدت زمان آموزش لازم برای دستیابی به اهداف درس قرآن.
- ۲۰- پشتیبانی از برنامه‌ی آموزش قرآن و نظارت بر آن به منظور تقویت جایگاه این درس در دوره‌ی ابتدایی.
- ۲۱- وجود ویژگی‌های زیر در شیوه‌های ارزش‌یابی:
- الف-** تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری.
- ب-** توجه به دو اصل «تثویق» و «احساس موفقیت» در فرآیند ارزش‌یابی.
- ج-** حفظ و تقویت منزلت و اهمیت درس قرآن در میان سایر دروس.
- د-** جهت‌گیری ارزش‌یابی به سمت ارزش‌یابی توصیفی.
- ه-** توجه به اصل تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان.
- و-** پرهیز کردن از ایجاد محیط‌های اضطراب‌آور.
- ۲۲- اشاعه‌ی برنامه‌ی آموزش قرآن از راه‌های گوناگون، به‌ویژه بهره‌گیری از اولیاء دانش‌آموزان و صدا و

سیما.

اهداف کلی آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی

- ۱- آشنایی با قرآن کریم که کلام الهی و کتاب آسمانی است.
- ۲- تقویت انس و علاقه به قرآن کریم و یادگیری آن.
- ۳- روخوانی قرآن به صورت شمرده و آرام از روی مصحف با استفاده از رسم الخطّ آموزشی.
- ۴- توانایی خواندن آیات کتاب درسی به صورت روان یا آهنگین.
- ۵- آشنایی با قواعد ضروری روخوانی قرآن.
- ۶- حفظ کردن برخی از سوره‌های کوتاه کتاب درسی.
- ۷- آشنایی با برخی از داستان‌های قرآن کریم.
- ۸- فراگیری معنای برخی از کلمات ساده* و عبارات کوتاه قرآن.
- ۹- تقویت علاقه به شنیدن، خواندن و فهم معنای آیات قرآن کریم.
- ۱۰- آشنایی با مفهوم برخی از پیام‌های قرآن.
- ۱۱- شناسایی و تقویت استعداد‌های دانش‌آموزان در گرایش‌های مختلف آموزش قرآن.

* کلمه ساده، کلمه‌ای است که خود آن کلمه یا کلمه‌های هم خانواده آن در فارسی رایج است.

اهداف آموزش قرآن در هریک از پایه‌های دوره‌ی ابتدایی

دانش‌آموز در پایان هر سال تحصیلی توانایی‌های زیر را کسب می‌کند.

پایه‌ی اول ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- دوست دارد کتاب قرآن خود را پاکیزه نگه دارد.
- ۳- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۴- با معنای برخی از عبارات ساده‌ی قرآن (به زبان کودکانه یا شعر) آشنا می‌شود.
- ۵- در خواندن آهنگین و جمعی سوره‌های کتاب درسی، مشارکت می‌کند.
- ۶- با گوش دادن به قرائت آیات قرآن و نگاه کردن به عبارات آن‌ها، سوره‌های کتاب درسی را به صورت ساده یا آهنگین می‌خواند.
- ۷- برخی از کلمات و عبارات ساده قرآنی کتاب را براساس سیر سوادآموزی فارسی می‌خواند.

پایه‌ی دوم ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- دوست دارد کتاب قرآن خود را پاکیزه نگه دارد و به آن احترام بگذارد.
- ۳- با بعضی از آداب خواندن قرآن مانند پاکی و پاکیزگی آشنا می‌شود.
- ۴- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۵- با مفاهیم ساده‌ی برخی از پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۶- معنای برخی از کلمات ساده‌ی پیام‌های قرآنی کتاب را می‌داند.
- ۷- برخی از نشانه‌ها و نمادهای رسم الخط قرآن را می‌شناسد.
- ۸- سوره‌های کتاب را (از طریق استماع نوار و نشان دادن خط کتاب) ساده یا آهنگین می‌خواند.
- ۹- سوره‌های حمد، توحید، ناس و عصر را از حفظ می‌خواند.
- ۱۰- عبارات قرآنی هر درس را به صورت ساده و شمرده می‌خواند.
- ۱۱- می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان کودکانه بیان کند.

پایه‌ی سوم ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای سوره‌های کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- به زیبا خواندن سوره‌های کتاب علاقه‌مند است.
- ۳- با چگونگی وقف در آخر آیات و عبارات قرآنی آشنا می‌شود.
- ۴- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۵- با مفاهیم ساده‌ی پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۶- معنای برخی از کلمات آشنا و ساده‌ی قرآنی را می‌داند.
- ۷- نشانه‌ها و نمادهای رسم الخطّ قرآن را می‌شناسد.
- ۸- سوره‌های کوتاه کتاب را (با نشان دادن خط) به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۹- عبارات قرآنی کتاب را به صورت ساده و شمرده می‌خواند.
- ۱۰- می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان ساده بیان کند.

پایه‌ی چهارم ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- به زیبا خواندن قرآن و حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های قرآنی کتاب علاقه‌مند است.
- ۳- علاقه دارد معنای آیات و عبارات قرآنی کتاب را بداند.
- ۴- دوست دارد در جلسات قرآنی شرکت کند.
- ۵- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۶- با مفاهیم ساده‌ی پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۷- معنای برخی کلمات آشنا و ساده‌ی قرآن را می‌داند.
- ۸- سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب را (با نشان دادن خط) به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۹- عبارات قرآنی دارای حروف ناخوانا را صحیح می‌خواند.
- ۱۰- قواعد وقف در آخر آیات و عبارات قرآنی رعایت می‌کند.
- ۱۱- می‌تواند مفهوم پیام‌های قرآن کتاب را به زبان ساده بیان کند.
- ۱۲- برخی از عبارات ساده و کوتاه قرآن را معنا می‌کند.

پایه‌ی پنجم ابتدایی

- ۱- به شنیدن قرائت زیبای قرآن علاقه نشان می‌دهد.
- ۲- به زیبا خواندن قرآن و حفظ برخی از سوره‌ها و پیام‌های قرآنی کتاب علاقه‌مند است.
- ۳- علاقه‌مند است معنای آیات قرآن را بداند.
- ۴- دوست دارد در جلسات و برنامه‌های قرآنی شرکت کند.
- ۵- با نحوه‌ی خواندن حروف مقطعه آشنا می‌شود.
- ۶- با داستان‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۷- با مفاهیم ساده‌ی پیام‌های قرآنی کتاب آشنا می‌شود.
- ۸- معنای برخی از کلمات آشنا و ساده‌ی قرآن را می‌داند.
- ۹- سوره‌ها و عبارات قرآنی کتاب را به صورت روان یا آهنگین می‌خواند.
- ۱۰- آیات قرآن را با کمک خطّ آموزشی به صورت شمرده می‌خواند.
- ۱۱- مفهوم پیام‌های قرآنی کتاب را به زبان ساده بیان می‌کند.
- ۱۲- برخی از عبارات ساده و کوتاه قرآن را معنا می‌کند.

سرفصل‌های آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی

توضیح	سرفصل
شنیدن سوره‌های جزء سی‌ام، اذکار نماز و عبارت‌هایی ^۲ از آیات قرآن برای ایجاد علاقه‌ی بیش‌تر به قرائت قرآن و کسب توانایی نسبی در زیباخوانی ^۳ قرآن کریم.	استماع ^۱ و قرائت زیبای سوره‌ها و آیات قرآن
پایه‌ی اول: خواندن کلمات و عبارات ساده‌ی قرآنی براساس سوادآموزی فارسی پایه‌های بعدی: روخوانی و روان‌خوانی ^۴ سوره‌های استماع شده و برخی عبارت‌های قرآنی و اذکار نماز	روخوانی ^۴
پایه دوم به بعد: آشنایی با برخی پیام‌های اخلاقی و تربیتی قرآن که برای کودکان مناسب است.	پیام قرآنی ^۶
آموزش و تمرین قواعد ضروری روخوانی قرآن شامل الف کوچک، کاف بی‌سریک، تشدید، حروف ناخوانا، ة، تنوین، همزه و کرسی‌های آن، وقف و...	قواعد روخوانی
آشنایی با معنای برخی کلمات ساده، ترکیب‌ها و عبارت‌های کوتاه و پرکاربرد قرآن	معنای کلمات و عبارات
آشنایی با برخی از داستان‌های قرآنی و یا داستان‌های مربوط به قرآن که برای کودکان مناسب است.	داستان

- ۱- استماع: شنیدن آیات قرآن از نوار آموزشی یا از آموزگار.
- ۲- عبارت قرآنی: مجموعه‌ای از آیات قرآن غیر از سوره‌های جزء سی‌ام که شامل داستان یا موضوع تربیتی، اخلاقی و اعتقادی مناسب دانش‌آموزان است.
- ۳- زیباخوانی: خواندن قرآن به‌صورت آهنگین و تقریباً شبیه به لحن عربی.
- ۴- روخوانی: خواندن قرآن به‌صورت شمرده یا حداقل بخش‌بخش.
- ۵- روان‌خوانی: خواندن قرآن به‌صورت معمولی و با سرعتی بیش از شمرده‌خوانی.
- ۶- پیام قرآنی: عبارت یا آیه کوتاهی از قرآن کریم که متضمن مفهومی اخلاقی، تربیتی یا اعتقادی مناسب دانش‌آموزان است.

سرفصل‌های آموزش قرآن به تفکیک پایه‌های دوره ابتدایی

پایه	سرفصل‌ها
پنجم	سوره‌ها و عبارات‌های قرآنی کتاب
چهارم	سوره‌های جزء سی‌ام و عبارات‌های قرآنی کتاب
سوم	سوره‌های جزء سی‌ام و اذکار نماز
دوم	سوره‌های جزء سی‌ام و اذکار نماز
اول	چند سوره‌ی کوتاه از جزء سی‌ام قرآن
پنجم	روان‌خوانی متون قرآنی کتاب
چهارم	روان‌خوانی سوره‌ها و عبارات‌های قرآنی کتاب
سوم	روخوانی و روان‌خوانی سوره‌ها، عبارات‌های قرآنی کتاب و اذکار نماز
دوم	روخوانی سوره‌ها، اذکار نماز و عبارات‌های قرآنی کتاب
اول	خواندن برخی از کلمات و عبارات ساده‌ی قرآنی براساس سوادآموزی فارسی
پنجم	آشنایی با برخی پیام‌های قرآنی اخلاقی و تربیتی مناسب کودکان
چهارم	آشنایی با برخی پیام‌های قرآنی اخلاقی و تربیتی مناسب کودکان
سوم	آشنایی با برخی پیام‌های قرآنی مناسب کودکان
دوم	آشنایی با برخی پیام‌های قرآنی مناسب کودکان
اول	—
پنجم	نخودی خواندن حروف مقطعه
چهارم	مرور بر وقف، بر کردن برخی حروف ناخوانا، وقف ی
سوم	آموزش قواعد وقف و کرسی همزه
دوم	آموزش «الف» کوچک، کاف
اول	—
پنجم	معنای برخی کلمات، ترکیب‌ها و عبارات‌های ساده
چهارم	معنای برخی کلمات، ترکیب‌ها و عبارات‌های ساده و ترکیب‌های ساده
سوم	معنای برخی کلمات
دوم	آشنایی با معنای برخی کلمات
اول	آشنایی با معنای سوره‌ها و عبارات قرآنی به زبان ساده‌ی کودکانه یا به صورت شعر
پنجم	آشنایی با چند داستان قرآنی
چهارم	آشنایی با چند داستان قرآنی
سوم	آشنایی با چند داستان قرآنی
دوم	آشنایی با چند داستان قرآنی
اول	آشنایی با چند داستان قرآنی

روش تدریس

در آموزش قرآن از روش تدریس فعال استفاده می‌شود. در بخش آموزش روخوانی قرآن که کسب مهارت عملی اهمیت بیش‌تری دارد، نقش اصلی در فرآیند یاددهی – یادگیری برعهده دانش‌آموزان است و آموزگار بیش‌تر نقش راهنما دارد. برای عینی و ملموس شدن هرچه بیش‌تر مفاهیم پیام‌های قرآنی، دانش‌آموزان در فرآیند یاددهی – یادگیری کاملاً فعال و خلاق مشارکت می‌کنند. توضیحات هر قسمت به تفکیک در جدول پیوست آمده است.

موضوع	روش	نقش آموزگار	نقش دانش‌آموز	فرآیند آموزش
آموزش روخوانی	تلفیقی (کلی ^۱ و تحلیلی ^۲)	نقش آموزگار در آموزش روخوانی به نحوی است که بدون آن که کلمات و عبارات قرآنی را بخواند با نشان دادن و توجه دادن به صامت‌ها و مصوت‌ها، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا آن‌ها خود، کلمات و عبارات قرآنی را صحیح بخوانند.	مراحل روخوانی کلمات و عبارات قرآنی را از بخش خوانی تا روان‌خوانی، خود دانش‌آموز طی می‌کند.	این آموزش طی مراحل زیر انجام می‌شود: ۱- بخش خوانی دانش‌آموزان به صورت جمعی و فردی با اشاره‌ی معلم به صامت‌ها و مصوت‌ها ۲- بخش خوانی دانش‌آموزان بدون اشاره‌ی معلم ۳- شمرده‌خوانی ۴- روان‌خوانی تذکر: هریک از مراحل آموزش با تمرین و تکرار لازم همراه است و تا قبل از یادگیری هر مرحله، مرحله‌ی بعد آغاز نمی‌شود. ممکن است هریک از این مراحل بیش از یک سال به طول انجامد. برنامه‌ریزی در این زمینه از انعطاف لازم برخوردار است. هر دانش‌آموز با توجه به استعدادهای فردی خویش، به تدریج این مراحل را از پایه‌ی اول آغاز می‌کند و در پایه‌ی پنجم به مراحل پایانی آن دست می‌یابد.

۱- کلی: یادگیری با توجه به کل صورت و شکل کلمات و جملات انجام می‌شود و بیش‌تر بر روش جمله (آیه) محور تأکید دارد.
۲- تحلیلی: یادگیری براساس آموزش بخش‌های کلمات و عبارات انجام می‌شود. کلمات و عبارات به صورت طبیعی (تفکیک نشده) نوشته می‌شود و دانش‌آموز آن‌ها را بخش‌بخش می‌خواند.

موضوع	روش	نقش آموزگار	نقش دانش آموز	فرآیند آموزش
زیباخوانی (قرائت و ترتیل آموزشی)	الگویی	نوار آموزشی، نقش اصلی را در فرآیند یاددهی - یادگیری ایفا می کند.	دانش آموزان با استماع و الگوگیری از نوار آموزشی یا از قرائت زیبای معلم، ضمن تقویت مهارت خوب گوش دادن، به طور فعال در فرآیند یاددهی - یادگیری شرکت می کنند.	دانش آموزان با استماع و الگوگیری از نوار آموزشی یا از قرائت زیبای معلم، سوره ها و عبارات های قرآنی کتاب را به صورت دسته جمعی می خوانند. تذکر: در این بخش از یادگیری، تأکید بر جمع خوانی دانش آموزان است. هر چند آن ها به مدد استعداد های خود مهارت زیباخوانی سوره ها و عبارات های قرآنی را به صورت فردی نیز کسب می کنند.
پیام قرآنی	بحث و گفت و گو	آموزگار به کمک تصاویر پیام ها یا تبیین مفهوم مورد نظر، دانش آموزان را در درک مفهوم آن پیام کمک می کند.	دانش آموزان با مشاهده ی تصاویر، بحث و گفت و گو و مشارکت در فرآیند یاددهی - یادگیری به درک مفهوم پیام و توسعه و تعمیم آن دست می یابند.	آموزگار با دعوت از دانش آموزان برای مشاهده، مشارکت و گفت و گو درباره ی تصویر پیام ها، زمینه ی درک مفهوم پیام ها را فراهم می آورد. تذکر: ۱- دانش آموزان به حفظ کردن عبارت پیام های قرآنی تشویق شوند. ۲- حفظ کردن متن و ترجمه ی پیام ها الزامی نیست.
داستان قرآنی	داستان گویی	آموزگار به کمک تصاویر، داستان های کتاب را برای دانش آموزان تعریف می کند.	دانش آموزان با بازگویی داستان ها، ضمن تقویت مهارت سخن گفتن، آشنایی خود را با داستان های قرآنی (و علاقه ی خود را به این داستان ها) ارتقاء می بخشند.	۱- پرداختن به داستان ها باید به نحوی باشد که به هدف اصلی آموزش قرآن در دوره ی ابتدایی یعنی آموزش روخوانی آسیمی وارد نسازد. ۲- ترجیحاً داستان هایی در کتاب می آید که در سایر کتاب های درسی نیامده است، یا به شکلی که در کتاب آموزش قرآن به آن داستان پرداخته شده است در آن کتاب ها نیامده است. ۳- در بیان داستان ها رعایت اختصار ضروری است. ۴- در طرح داستان ها تنوع سبک رعایت شود.
معنای کلمات و عبارات	توضیحی و پرسش و پاسخ	آموزگار به کمک تصاویر و با پرسش و پاسخ، معنای کلمات ساده و عبارات کوتاه و پر کاربرد قرآن را آموزش می دهد.	دانش آموزان با استفاده از کلمات آشنای قرآنی یا کلماتی که هم خانواده ی آن ها در فارسی کاربرد دارد و نیز با مشارکت در پرسش و پاسخ، معنای کلمات ساده و عبارات کوتاه و پر کاربرد قرآن را درک می کنند.	

ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی

با توجه به اهداف آموزش قرآن و اصول ناظر بر ارزش‌یابی پیشرفت تحصیلی، رعایت نکات زیر در تعیین حد انتظار یادگیری، روش‌ها و ابزار مناسب ارزش‌یابی ضروری است.

۱- در هر یک از موضوعات آموزش قرآن، حد انتظار یادگیری باید در پایه‌های مختلف تحصیلی به تدریج از حداقل به حداکثر میل پیدا کند. این حد در موضوعات مختلف آموزش قرآن به شرح زیر است:

*** قرائت و زیباخوانی:** منظم و آهنگین خواندن سوره‌های کوتاه به صورت دسته‌جمعی، منظم و آهنگین خواندن به صورت فردی، قرائت سوره‌ها و آیات کتاب درسی به صورت منظم و آهنگین.

*** روخوانی:** بخش خوانی کلمات و عبارات، خواندن عبارات و آیات به صورت آرام و شمرده، روان خوانی با سرعت معمولی.

*** پیام قرآنی:** آشنایی با مفاهیم پیام‌ها، بیان برخی از مصادیق آن‌ها.

*** معنای ترکیب‌ها و عبارت‌های ساده قرآنی:** آشنایی با معنای برخی از کلمه‌ها و ترکیب‌های ساده و پرکاربرد قرآن، معنا کردن برخی از عبارت‌های ساده و کوتاه قرآن.

*** داستان قرآنی:** آشنایی با داستان‌ها و تعریف اجمالی برخی از داستان‌ها.

۲- با توجه به اهمیت ایجاد علاقه به قرآن و یادگیری آن، ارزش‌یابی براساس حداقل حد انتظار یادگیری انجام می‌شود، ولی یاددهی باید فراتر از این سطح مورد توجه باشد. برای مثال، پیام‌های قرآنی و برخی از عبارت‌ها و آیات ساده‌ی قرآن معنا می‌شود و در فرآیند یاددهی - یادگیری مورد توجه قرار می‌گیرد، ولی آنچه آموخته شده است، لزوماً ارزش‌یابی نمی‌شود.

تبصره ۱- مسابقات قرآنی و برخی از فعالیت‌های جنبی دیگر، وسیله بسیار خوبی است تا سطوح بالاتر یادگیری، در موضوعات مختلف آموزش قرآن تقویت شود.

تبصره ۲- به برخی از آموخته‌های خاص دانش‌آموزان در سطوح بالاتر یادگیری مانند خواندن قرآن به صورت ترتیل، حفظ سوره‌ها و پیام‌های قرآنی، معنا کردن عبارات قرآنی کتاب، می‌توان در ارزش‌یابی نمره‌ی تشویقی اختصاص داد.

۳- ابزار ارزش‌یابی: در ارزش‌یابی مستمر می‌توان از فهرست هدف‌های رفتاری برای مشاهده‌ی رفتار فردی و گروهی دانش‌آموزان و نیز از سایر ابزارهای مناسب با موضوع ارزش‌یابی بهره جست. در ارزش‌یابی پایانی به استفاده از کارت آزمون توصیه می‌شود. تهیه‌ی کارت آزمون در پرسش‌های شفاهی موجب ارزش‌یابی دقیق‌تر خواهد شد.

۴- روش ارزش‌یابی: ارزش‌یابی مستمر و پایانی درس قرآن در تمام پایه‌های دوره‌ی ابتدایی به صورت شفاهی انجام می‌شود. ارزش‌یابی مستمر علاوه بر پرسش شفاهی شامل سنجش میزان شرکت گروهی دانش‌آموزان

در فرآیند یاددهی - یادگیری، فعالیت‌های قرآنی خارج از کلاس، مشاهده رفتار دانش‌آموزان و سایر موارد مشابه است. تفصیل و توصیه‌های مربوط به ارزش‌یابی مستمر و پایانی در دستورالعمل مربوط طراحی و تدوین می‌شود.

تبصره - ارزش‌یابی درس قرآن در پایه‌ی اول و دوم ابتدایی به‌صورت کیفی و توصیفی است. نتیجه‌ی این ارزش‌یابی ذیل چهار رتبه‌ی «ممتاز، عالی، بسیار خوب و خوب» در کارنامه‌ی دانش‌آموزان منعکس می‌گردد.

ملاحظات اجرایی در برنامه‌ی آموزش قرآن

۱- ضرورت بازنگری در تعداد واحدهای درسی و سرفصل‌های آموزش قرآن در رشته‌ی آموزش ابتدایی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته‌ی مراکز تربیت معلم، ضمن خدمت و دانشگاه؛ به‌نحوی که فارغ‌التحصیلان این رشته علاقه، توانایی و تخصص لازم را برای آموزش قرآن براساس برنامه‌ی جدید کسب کنند.

۲- طراحی و اجرای دوره‌های کارآمد و جذاب و پراکنجه‌ی ضمن خدمت برای ارتقاء بخشیدن به توانایی علمی و عملی آموزگاران در آموزش قرآن کریم و کسب مهارت‌های لازم برای آموزش این درس براساس برنامه‌ی جدید.

۳- تأمین و تربیت مدرس قرآن در کشور برای برگزاری دوره‌های ضمن خدمت آموزگاران در مناطق آموزش و پرورش.

۴- تهیه و اجرای طرحی از سوی معاونت آموزش عمومی و امور تربیتی برای نظارت دائمی بر آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی و پشتیبانی از آن ضروری است.

۵- شورای عالی آموزش و پرورش با توجه به ضرورت استمرار آموزش قرآن، توصیه می‌کند در پایه‌ی اول ابتدایی علاوه بر ساعت مصوب، حداکثر سه روز در طول هفته به مدت ۱۰ دقیقه در زنگ اول، آموخته‌های درس قرآن، تمرین و تکرار شود.

منابع و مآخذ

- ۱- قرآن کریم؛ ترجمه‌ی آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی؛ انتشارات دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی.
- ۲- قرآن کریم؛ ترجمه‌ی دکتر محمد مهدی فولادوند؛ انتشارات دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی.
- ۳- آزاد مهر، شهباز؛ تاریخ انبیا یا قصص قرآن، از آدم تا خاتم؛ انتشارات بارید؛ چاپ اول؛ ۱۳۷۹.
- ۴- پروند، محمد حسن؛ مقدمات برنامه‌ریزی آموزشی و درسی؛ نشر شیده؛ ۱۳۸۰.
- ۵- پرین، لارنس؛ تأملی دیگر در باب داستان؛ ترجمه‌ی محسن سلیمانی؛ حوزه‌ی هنری سازمان تبلیغات اسلامی؛ چاپ ششم؛ ۱۳۷۶.
- ۶- جعفری، حسینعلی؛ بررسی هنری بهترین قصه قرآن؛ حوزه‌ی هنری سازمان تبلیغات اسلامی؛ چاپ اول؛ ۱۳۷۶.
- ۷- رحماندوست، مصطفی؛ قصه‌گویی، اهمیت و راه و رسم آن؛ انتشارات رشد؛ چاپ سوم؛ ۱۳۷۷.
- ۸- زایس، جک؛ هنر قصه‌گویی خلاق؛ ترجمه‌ی مینو پرنیانی؛ انتشارات رشد؛ چاپ اول؛ ۱۳۸۰.
- ۹- سلیمی، عباس؛ چهل قصه، چهل پند برای نوجوانان؛ انتشارات هماهنگ؛ چاپ اول؛ ۱۳۷۸؛ تهران.
- ۱۰- شکوهی، غلامحسین؛ تعلیم و تربیت و مراحل آن؛ مؤسسه‌ی چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی؛ چاپ هفتم؛ ۱۳۶۲.
- ۱۱- فعال عراقی، حسین؛ داستان‌های قرآنی و تاریخ انبیا در المیزان؛ انتشارات سبحان؛ چاپ اول؛ ۱۳۷۸.
- ۱۲- قریشی، سیدعلی اکبر؛ قاموس قرآن؛ انتشارات دارالکتب الاسلامیه؛ چاپ سوم؛ ۱۳۶۱.
- ۱۳- وکیل، مسعود؛ آموزش مفاهیم قرآن؛ انتشارات مهد قرآن؛ چاپ دوم؛ ۱۳۷۹.

